

Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica

Odbor integrovaného povoľovania a kontroly v Inšpektoráte životného prostredia v Banskej Bystrici má vydať podľa aktuálnej databázy integrované povolenie pre 100 prevádzok, ktoré spĺňajú podmienky podľa zoznamu priemyselných činností uvedeného v prílohe č. 1 k zákonu č. 245/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov. Do konca roku 2004 bolo na inšpektorát predložených 32 žiadostí o vydanie integrovaného povolenia.

Do konca februára 2005 sme vydali 5 integrovaných povolení pre tzv. nové prevádzky a 13 povolení pre existujúce prevádzky. Ostatné konania pokračujú.

Počas roka 2004 sme zaslali výzvy s termínmi na predloženie žiadosti o integrované povolenie všetkým zostávajúcim prevádzkavateľom podľa databázy. Na základe týchto výziev niektorí prevádzkavatelia požiadali inšpekciu o posunutie termínu na neskoršie obdobie. Pokiaľ bol ich dôvod akceptovateľný - napríklad zmena majiteľa spoločnosti a s tým súvisiaca nevyjasnená koncepcia rozvoja alebo zániku prevádzok, alebo neukončené rekonštrukcie a zmeny existujúcich prevádzok - posunuli sme termín na predloženie žiadosti o integrované povolenie.

Nie je však možné upravovať termíny predloženia žiadosti všetkým žiadateľom, pretože je nevyhnutné dodržať termín vydania povolenia pre všetky existujúce prevádzky, určený v zákone o IPKZ, teda 30. október 2007.

Veľkou prekážkou pri plánovanom postupnom vydaní integrovaných povolení sú nedostatky v predkladaných žiadostiach o toto povolenie. Napriek tomu, že prevádzkavatelia majú k dispozícii formulár žiadosti a veľmi podrobný návod na jej vyplnenie, a tiež možnosť nechať si vypracovať žiadosť oprávnenou osobou, veľmi často sme sa pri prvej konzultácii s nimi stretli s otázkou, čo má žiadosť obsahovať. Boli aj také prípady, že v termíne podania žiadosti bola na IŽP doru-

čená len prvá vyplnená strana žiadosti. To možno považovať za zneužívanie § 9 zákona o IPKZ (predbežné prerokovanie pripravovanej žiadosti pred jej podaním) zo strany prevádzkavateľa.

Najčastejšími nedostatkami v predkladaných žiadostiach boli najmä:

- nedostatočne vyplnené jednotlivé kapitoly z dôvodu neznalosti problematiky IPKZ,
- absencia dokladov o povolení prevádzky (pri existujúcich prevádzkach),
- úmyselné alebo neúmyselné utajovanie niektorých skutočností,
- nepresné údaje, odlišnosti v údajoch uvádzaných v prevádzkovej dokumentácii, rozpor medzi uvedenými údajmi a reálnym stavom prevádzky,
- nevysporiadané pozemky, na ktorých sa prevádzka nachádza a z toho vyplývajúci veľký počet vlastníkov,
- veľmi všeobecne, nereálne, alebo vôbec nedefinovaný návrh podmienok povolenia.

Mnoho uvedených nedostatkov v žiadosti vyplýva, podľa nášho názoru, z doterajšieho chápania poslania inšpekcie, ktorá mala len kontrolnú a represívnu postavu. U prevádzkavateľov pretrvávajú snaha zakrývať nedostatky. To nie je v súlade s politikou integrovaného povoľovania, pri ktorom by sa mali všetky problémy riešiť formou otvoreného dialógu a spoločným hľadaním východísk medzi prevádzkavateľom a povoľujúcim orgánom.

Nedostatky, ktoré sa vyskytujú v žiadostiach, vyvolávajú nevyhnutnosť prerušenia konania, a tým odďaľovanie vydania integrovaného povolenia.

Sú, samozrejme, aj prevádzkavatelia, ktorí si včas uvedomili nevyhnutnosť vydania integrovaného povolenia a na prípravu žiadosti vyčlenili skupinu odborníkov, ktorá na vysokej profesionálnej úrovni zabezpečuje všetky náležitosti súvisiace s povoľovacím procesom. Naš inšpektorát má veľmi dobré skúsenosti s niektorými prevádzkavateľmi z chemického a farmaceutického priemyslu a s prevádzkavateľmi moderných skládok odpadu.

Z doterajších skúseností jednoznačne vyplýva, že pokiaľ si chce prevádzkavateľ vypracovať žiadosť vlastnými silami, musí na to vyčleniť tím pracovníkov, v ktorom budú odborníci zaoberajúci sa starostlivosťou o životné prostredie v prevádzke, technoló-

govia, investiční pracovníci a, samozrejme, schopný manažér, ktorý bude čiastkové práce na vypracovaní žiadosti koordinovať.

Inšpekcia zatiaľ nemá dostatok porovnateľných skúseností zo spracovania žiadostí prostredníctvom oprávnených osôb, pretože ich odborné poradenstvo sa využíva len v malej miere.

Z toho, čo sme uviedli vyplýva, že z hľadiska povoľovania je veľmi dôležité dobré spracovanie žiadosti. Pokiaľ sa po prerušení konania (niekedy aj viacnásobne za sebou) podarí doplniť do žiadosti požadované údaje, uskutočnia sa jednotlivé konania a pristúpi sa

k príprave povolenia, vyskytujú sa ďalšie úskalía, ktoré odďaľujú vydanie integrovaného povolenia.

Napríklad pri existujúcich starých prevádzkach sa od príslušných orgánov štátnej správy, v ktorých kompetencii bolo predchádzajúce povoľovanie, očakáva, že v integrovanom povolení sa vyrieši aj odstránenie starých „restov“, ukončenie výnimiek a vyselektovanie prevádzok, ktoré budú nútené zastaviť svoju činnosť.

Problémom je aj formulácia detailov výnimiek v prechodnom období do 31. 12. 2011, povolených v zmluve o pristúpení Slovenskej republiky k EÚ, ktoré sú uverejnené v Oznamení MZV SR č. 185/2004 Z. z. Doteraz nie je vyjasnené, ako sa budú výnimky aplikovať v povoleniach.

Pri prerokovaní podmienok integrovaného povolenia

je potrebné, aby sa na ňom zúčastnil štatutárny zástupca prevádzkovateľa, ktorý môže zaujať zodpovedné stanovisko k navrhovaným podmienkam, do ktorých sú zahrnuté aj dlhodobé opatrenia na postupné prispôsobovanie prevádzky najlepšej dostupnej technike.

Táto technika (BAT) je ďalšou problémovou oblasťou najmä v prevádzkach, ktoré vznikli približne pred rokom 1960. V takýchto prevádzkach sa väčšinou nedá uplatňovať prevencia, ani zosúladienie s BAT bez prehnanych nákladov a podmienky sú preto zamerané na dodržiavanie požiadaviek a limitov vyplývajúcich zo zložkových predpisov. Prevádzkovatelia by sa v týchto prípadoch mali zaoberať aj otázkou životnosti prevádzky a výhodnosti investovania do nej.

Ďalšou oblasťou činnosti inšpekcie, ktorá bude nasledovať po vydaní integrovaných povolení, je ich kontrola. Náš inšpektorát plánuje v tomto roku vykonať kontroly prevažne u prevádzkovateľov nových prevádzok, pre ktoré bolo vydané integrované povolenie do 30. apríla 2004.

Prevádzkovatelia pri prerokúvaní integrovaného povolenia vyslovujú obavy z následnej kontroly podmienok pre prevádzku. Musíme konštatovať, že akékoľvek obavy sú neopodstatnené, ak prevádzkovateľ pl-

nil a naďalej plní požiadavky vyplývajúce pre prevádzku zo zložkových predpisov. Integrované povolenie neznamená zvýšenie povinností, naopak, umožňuje prevádzkovateľom aktívne sa zapojiť do povoľovania, presadiť svoje návrhy pri spoločnej komunikácii medzi inšpekciou a prevádzkovateľom, čo doterajšia prax nepripúšťala.

Po vyriešení týchto problémov, vyskytujúcich sa z prípadu na prípad v procese integrovaného povoľovania, je potrebné zaoberať sa tiež stavebnými konaniami, ktoré vyplývajú zo žiadostí o zmenu prevádzky, z výstavby nových prevádzok a zo žiadostí o trvalé užívanie povolených prevádzok. V roku 2004 bolo stavebné konanie súčasťou integrovaného povoľovania v šiestich prípadoch. V pôvodnom harmonograme vydávania povolení pre fungujúce prevádzky sa nepočítalo s ich zmenami, ani s povoľovaním úplne nových stavieb. Preto pri súčasnom personálnom obsadení nášho odboru integrovaného povoľovania a kontroly je vydanie zostávajúcich približne 84 integrovaných povolení do 30. októbra 2007 bez účinnej spolupráce prevádzkovateľov s inšpekciou ohrozené.

Ing. Katarína Raučinová
vedúca odboru

Novácke chemické závody, a. s., Nováky

V našej akciovej spoločnosti sme sa podrobne oboznámili so zákonom NR SR č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia hneď po jeho prijatí. Z jeho podrobnej analýzy vyplynulo, že zavádza nový spôsob povoľovania a kontroly nových aj existujúcich prevádzok, ktoré môžu svojou činnosťou výraznejšie ovplyvňovať zložky životného prostredia. Pri posudzovaní a povoľovaní vybraných prevádzok nahradil doteraz uplatňovaný tzv. zložkový systém systémom integrovaného povoľovania. Povoľovací proces obsahuje viacero nových aspektov, s ktorými je zatiaľ na Slovensku málo skúseností. Ide najmä o integrované konanie, periodické preskúvanie právoplatných povolení, účasť verejnosti v rozhodovacom procese.

IPKZ je vzájomne prepojený komplex opatrení, ktorého výsledkom má byť zníženie celkového znečisťovania v mieste prevádzky. Pre nás, ale i pre iné podnikateľské subjekty v priemysle, z toho vyplýva, že v rámci povoľovania prevádzky sa komplexne posudzujú všetky emisie a faktory. Emisné limity sa určujú naraz pre všetky znečisťujúce látky v ich vzájomnej podmienenosti a vzájomnom pôsobení na jednotlivé zložky životného prostredia (ovzdušie, vodu, pôdu) a na ľudské zdravie. Našej pozornosti tiež nemohlo ujsť, že pri určovaní podmienok integrovaného povolenia sa okrem požiadaviek vyplývajúcich z legislatívnych predpisov pre jednotlivé zložky životného prostredia uplatňujú aj požiadavky vyplývajúce z porovnania povoľovanej technológie voči najlepšej dostupnej technike (BAT - Best Available Technique). Zároveň sa prihliada na požiadavky na životné prostredie, ktoré vyplývajú z právnych predpisov v mieste umiestnenia prevádzky (tzv. normy kvality životného prostredia).

Vzhľadom na to, že väčšina existujúcich aj nových prevádzok našich Nováckych chemických závodov v Novákoch (NCHZ, a. s.) má byť povoľovaná procesom integrovaného povoľovania, už pri príprave nového zákona sme aktívne vstupovali do legislatívneho procesu, a to v štádiu jeho pripomienkovania a potom aj počas implementácie zákona do praxe. V roku 2003 sme sa zúčastnili na twiningovom projekte pomoci Dánska pri implementácii IPKZ v SR, v

rámci ktorého sa v spolupráci so spoločnosťou Ramboll, slovenskými a dánskymi konzultantmi a za účasti pracovníkov MŽP SR a SIŽP modelovo pracovalo na spracovaní žiadosti a vydaní povolenia pre prevádzku Výroba etylénchlórhydrínu. Vzhľadom na to, že na Slovensku neboli prakticky žiadne skúsenosti s takýmto systémom povoľovania prevádzok, myslíme si, že skúsenosti získané v rámci uvedeného projektu boli a sú veľmi užitočné ako pre NCHZ, a. s., tak aj pre SIŽP ako povoľujúci orgán.

V súčasnosti, keď je zákon v platnosti už druhý rok, majú zúčastnené strany za sebou prvé praktické skúsenosti s jeho uplatnením. To sa týka aj našej akciovej spoločnosti. Máme vydané prvé integrované povolenie pre prevádzku „Výroba etylénchlórhydrínu a jeho spracovanie do produktu Novamal“. Ide o jednu z najnovších prevádzok NCHZ, a. s. (prvá výroba sa začala 1998), ktorá spĺňa požiadavky vyplývajúce z platnej legislatívy. Do vypracovania žiadosti na vydanie integrovaného povolenia pre ňu boli zapojení

pracovníci z viacerých útvarov NCHZ, ako aj pracovníci projektovvej organizácie, ktorá spracovávala projektovú dokumentáciu.

Na získanie integrovaného povolenia pre ďalšie prevádzky sme v spolupráci s Inšpektorátom životného prostredia SIŽP v Banskej Bystrici vypracovali harmonogram postupného podávania žiadostí v súlade s termínmi, ktoré stanovuje zákon a požiadavkami EÚ. Vzhľadom na rozsiahlosť požiadaviek a informácií, ktoré sa uvádzajú v jednotlivých žiadostiach, sme na ich spracovanie vytvorili pracovné tímy. Aj keď čas na získanie integrovaného povolenia pre jednotlivé prevádzky je dosť krátky, snažíme sa zabezpečiť všetky činnosti v tejto oblasti tak, aby sme dodržali termíny stanovené v zákone a po 30. októbri 2007 vyrábali v jednotlivých prevádzkach v súlade s vydanými integrovanými povoleniami.

RNDr. Mária Danišová
vedúca technicko-legislatívneho oddelenia
odboru ochrany životného prostredia a zdravia